

# Zpravodajství z jižního Kavkazu

srpen 2014



## Saakašvili obviněn z dalších trestných činů

Obvinění vznesená proti bývalému gruzínskému prezidentovi Michailu Saakašvilimu se rozšířila o další. Generální prokurátor nově obvinil Saakašviliho z organizování útoku na svého politického oponenta, poslance Valeriho Gelašviliho, kterého se měl dopustit v roce 2005. Kromě toho je nově obviněn ze zpronevěry 5 milionů dolarů ze státní pokladny. Z veřejných peněz si měl například kupovat luxusní saka, platit masérky a pronajímat jachty a letadla pro soukromé účely. Údajně si ze státní kasy zaplatil i plastickou operaci. Za zpronevěru mu hrozí až 11 let vězení. Na Saakašviliho byl v Gruzii už vydán zatykač. Pokud by se tedy do své vlasti vrátil, byl by pravděpodobně okamžitě zatčen.

(EN) <http://www.rferl.org/content/saakashvili-additional-charges-probe-investigations-prosecutor-georgia/26514652.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-saakashvili-wanted-list/26532004.html>

(CZ) <http://zpravy.tiscali.cz/gruzinsky-exprezident-ma-cerne-svedomi-svemu-nastupci-poslal-kabat-241981>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/29046/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/29030/>



Maia Pandžikidze, ministryně zahraničních věcí Gruzie.

Zdroj: Wikimedia Commons

## Gruzie obnovuje vízový režim s 13 zeměmi

Nový zákon, který vstoupil v platnost 1. září, obnovuje vízový režim s 13 zeměmi, mezi nimiž je například Irák a několik jihoamerických států. Režim se však zpřísnuje i vůči zemím, se kterými si Gruzie zachovává bezvízový styk. Nově se tak budou moci občané těchto zemí (mj. i ČR) zdržovat bez víza na území Gruzie pouze 90 dní místo dosavadních 360.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=27615>

(RU) <http://georgia.kavkaz-uzel.ru/articles/248447/>

## Pět aktivistů zadrženo za malování ukrajinské vlajky na most

Pět mladých aktivistů bylo zadrženo policií, když se snažili přemalovat jeden z mostů v centru Tbilisi do barev ukrajinské vlajky. Údajně tím chtěli vyjádřit solidaritu s ukrajinským lidem. Všichni nakonec dostali pokutu 400 lari (cca 5000 Kč).

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/29191/>



KaZantip. Zdroj: Wikimedia Commons

## Pravoslavní kněží nevpouštěni na nemravný festival

Gruzínská policie zabránila skupině pravoslavních kněží dostat se na festival elektronické hudby KaZantip, který se letos poprvé konal u gruzínské vesnice Anaklia, namísto tradičního Krymu. Pravoslavní duchovní chtěli průběh festivalu narušit, neboť podle nich je zdrojem hříchu a

ohrožuje „tradiční rodinu a národní hodnoty“.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/29053/>

### **Kampaň za lepší ovzduší v Gruzii**

Skupina místních nevládních organizací zahájila před třemi měsíci novou kampaň za lepší kvalitu ovzduší v Gruzii. Zapojila do ní děti z dvaceti škol po celé Gruzii, které pomáhají shromažďovat údaje z měřicích zařízení. Cílem kampaně je přesvědčit místní zastupitelstva, aby začala podporovat environmentálně šetrnější řešení, například veřejnou dopravu či městskou cyklistiku.

(EN) [http://www.georgiatoday.ge/article\\_details.php?id=12457#.U7Y8IxPrIKo.facebook](http://www.georgiatoday.ge/article_details.php?id=12457#.U7Y8IxPrIKo.facebook)

(EN) <http://aqe.elva.org:3020/>



### **Abcházie má nového prezidenta**

Abchazské prezidentské volby vyhrál podle očekávání Raul Chadzimba, který v prvním kole volby získal 50,57% hlasů a těsně se tak vyhnul druhému kolu. Druhý v pořadí byl Aslan Bžania, který získal necelých 36%. Zbylé dva kandidáty dělil velký odstup, Mirab Kišmaria dostal 6,4 procenta hlasů a Leonid Džapšba pouze 3,4. Volební účast byla okolo 60%. Gruzie, EU ani USA podle očekávání tyto volby neuznaly. Legitimitě voleb neprospělo ani to, že těsně před volbami přišlo o abchazské občanství a tím pádem i volební právo 22 tisíc etnických Gruzínců žijících v Galském a Tkvarčelském regionu.

Chadzimba stejně jako všichni jeho protikandidáti podporuje posilování vztahů s Ruskem a rezolutně odmítá jakékoli úvahy o znovusjednocení s Gruzii. Na druhou stranu však podporuje projekt obnovení železnice, která by spojovala jižní a severní Kavkaz a vedla by právě přes Abcházii.

(EN) <http://www.rferl.org/content/abkhazia-presidential-vote-khajimba/26548505.html>

(EN) <http://www.rferl.org/media/video/abkhazia-elections-georgia/26549415.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/caucasus-report-abkhazia-khajimba/26550800.html>

(RU) <http://caucasustimes.com/article.asp?id=21353>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=27612>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/29160/>

### **Ranění proruští separatisté se budou léčit v Abcházii**

Zranění proruští ozbrojenci z východu Ukrajiny se budou léčit v abchazských nemocnicích a léčebnách. Tuto spolupráci dojednala v Abcházii delegace, kterou tvořil ministr školství samozvané Doněcké lidové republiky Igor Kostěnok a náměstek ministra rady ministrů Pavel Skakun. Oba navštívili Abcházii v době prezidentských voleb a účastnili se jich jako „mezinárodní pozorovatelé“.

(RU) <http://rsonews.org/ru/news/20140902/11471.html>

### **V Abcházii pozorovatelé z Doněcké lidové republiky i z Česka**

Na předčasné prezidentské volby v Abcházii dohlíželi podle ruských zpravodajských agentur pozorovatelé z 24 zemí světa, mezi nimiž nechyběli kromě představitelů Náhorního Karabachu, Jižní Osetie, Podněstří nebo Doněcké lidové republiky také blíže neurčení Češi. Podle českého ministerstva zahraničních věcí však Česká republika do Abcházie oficiálně nikoho nevyslala, neboť nezávislost této separatistické republiky neuznává. Zmiňovaní Češi však mohli být v Abcházii soukromě.

(RU) <http://osinform.ru/46366-v-kachestve-mezhdunarodnyh-nablyudateley-v-abhaziyu-pribyli-okolo-100-chelovek-iz-24-stran-mira.html>

(CZ) <http://zahranicni.eurozpravy.cz/asi-a-australie/100750-v-abchazii-zacaly-prezidentske-volby-mezi-pozorovateli-jsou-i-zahadni-cesi/>

### **V Jižní Osetii si připomněli šestileté výročí války**

Obyvatelé Jižní Osetie 7. a 8. srpna uctili oběti války, která se odehrála před šesti lety. Boje, které trvaly pět dní, začaly střetem gruzínských a jihoosetských jednotek, na jejichž stranu se však záhy přidala ruská armáda. Tato válka měla za následek diplomatické uznání Jižní Osetie a Abcházie Ruskem 26. srpna 2008.

(RU) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/28961/>



### **Srovnání fotografií z Gori z let 2008 a 2014**

Gruzínský projekt Feradi zveřejnil na svých stránkách zajímavé srovnání fotografií z gruzínského města Gori z doby během války o Jižní Osetii v roce 2008 a dneškem.

(EN) <http://www.feradi.info/en/visualizations/speaking-stones-6-years-after-august-war?view=interactive>

### **Rusko, Abcházie a Jižní Osetie založí „svoje NATO“**

Rusko plánuje vytvořit spolu s Abcházíí a Jižní Osetií vojenskou alianci, která by měla být inspirována Severoatlantickou aliancí, ale zároveň tvořit její protiváhu, jak prohlásil jihoosetský vyslanec v Abcházii. Jméno nové vojenské organizace zatím není určeno, stejně jako její přesná podoba.

(RU) <http://izvestia.ru/news/576093>

(RU) <http://caucasustimes.com/article.asp?id=21357>

(RU) <http://www.eurasianet.org/node/69801>

### **V Jižní Osetii proběhne sčítání lidu**

V říjnu příštího roku proběhne v Jižní Osetii sčítání lidu, prohlásil předseda tamního statistického úřadu. Zároveň vyzval všechny dotčené úřady, aby aktivně přispěly k úspěšnému průběhu sčítání.

(RU) <http://rsonews.org/ru/news/20140824/11388.html>

### **Solidarita s iráckými Jezídy**

V Jerevanu se uskutečnila demonstrace vyjadřující podporu Jezídům, kteří se v Iráku stali terčem útoků ze strany bojovníků Islámského státu. Arméni a Arménky také vybrali desítky tisíc dolarů na podporu členů této zvláštní náboženské skupiny, která kombinuje prvky hned několika náboženství včetně islámu, křesťanství, zoroastrismu a pohanství a která má duchovní centrum v horách v iráckém Kurdistanu. Vláda Náhorního Karabachu rovněž nabídla iráckým Jezídům azyl. Solidární akce s iráckými Jezídy proběhly v srpnu také například v Tbilisi. Jezídská menšina v Arménii čítá okolo 40 tisíc lidí a je tak největší za všech postsovětských zemí. V Gruzii žije Jezídů okolo 20 tisíc.

(EN) [http://www.armenianow.com/news/56599/isis\\_yezidi\\_syria\\_refugees](http://www.armenianow.com/news/56599/isis_yezidi_syria_refugees)

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/29157/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/29117/>

(EN) <http://www.rferl.org/content/yazidi-supporters-to-rally-in-armenia-georgia/26528811.html>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/28949/>

### **Kalifornie uznala Náhorní Karabach**

Senát amerického státu Kalifornie přijal 27. srpna rezoluci, kterou uznal Republiku Náhorní Karabach. V tomto dokumentu také vyzývá amerického prezidenta a Senát USA,

aby se k uznání Náhorního Karabachu přidali. Ázerbájdžán tento krok odsoudil a zdůraznil, že tato rezoluce má pouze deklarativní charakter a nemá žádnou právní váhu. V Kalifornii žije velmi početná a vlivná arménská diaspora.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/29177/>

### **Alijev se sešel se Sarkisjanem v Soči**

Dne 10. srpna se v severokavkazském Soči sešel arménský prezident se svým ázerbájdžánským protějškem. Schůzku inicioval ruský prezident Putin. Cílem schůzky měla být deeskalace napětí, které se v posledních týdnech na konfliktním území Náhorního Karabachu neustále stupňuje. Experti na arménsko-ázerbájdžánské vztahy jsou však k otázce přínosu podobných schůzek, zprostředkovaných Vladimírem Putinem, skeptičtí. Narážejí zejména na fakt, že Rusko není v karabašském konfliktu nestranné a staví se zjevně na stranu Arménie, která je mimo jiné i součástí Ruskem vedené organizace Smlouvy o kolektivní bezpečnosti. Rusko rovněž dodává oběma stranám konfliktu zbraně a spíše než na definitivním urovnání konfliktu má zájem na jeho pokračování v nízké intenzitě.

(EN) <http://www.rferl.org/content/putin-sochi-karabakh-sarkisian-aliyev/26523298.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/nagorno-karabakh-azerbaijan-armenia-wary-russia/26528994.html>

(CZ) [http://czech.ruvr.ru/news/2014\\_08\\_03/Prezidenti-Armenie-a-Azerbajdzanu-se-setkaji-v-Soci-1651/](http://czech.ruvr.ru/news/2014_08_03/Prezidenti-Armenie-a-Azerbajdzanu-se-setkaji-v-Soci-1651/)



Intigam Alijev a Rasul Džafarov.

*Zdroj: RFE/RL a IRFS*

### **Rasul Džafarov a Intigam Alijev byli zatčeni**

Začátkem srpna byli zadrženi a vzati do vazby dva čelní ázerbájdžánští obránci lidských práv - Intigam Alijev a Rasul Džafarov. Druhý jmenovaný dostal nejprve v červenci zákaz opustit Ázerbájdžán a byly mu obstaveny účty v bance. To však zřejmě režimu nestačilo a Rasul Džafarov byl 2. srpna zatčen a byla na něj uvalena vazba na dobu tří měsíců. Rasul ve vězení „oslavil“ 17. srpna své třicátiny. Intigam Alijev čelil také nejprve vzrůstajícímu tlaku ze strany úřadů, včetně inspekci

ministerstev financí a spravedlnosti a prohlídky jeho kanceláře a domu. Dne 8. srpna byl pak zatčen. Oba obránci lidských práv čelí vykonstruovaným obviněním z daňových úniků, neoprávněného podnikání a zneužití pravomocí. Na konci srpna bakuský odvolací soud rozhodl, že Rasul Džafarov zůstane nadále ve vazbě.

Intigam Alijev coby právník a ředitel nevládní organizace Legal Education Society do dnešního dne podal více než 200 stížností k Evropskému soudu pro lidská práva v souvislosti s případy zmanipulování voleb, ohrožování svobody slova a práva na spravedlivý soudní proces. V roce 2013 mu český ministr zahraničí předal cenu Homo Homini, kterou každoročně uděluje Člověk v tísni osobnostem, které se významně zasloužily o prosazování lidských práv, demokracie a nenásilného řešení politických konfliktů.

Rasul Džafarov založil organizaci Human Rights Club, kterou mu stát nikdy nedovolil oficiálně zaregistrovat. Když se v roce 2012 konala v Ázerbájdžánu mezinárodní hudební soutěž Eurovision, vedl kampaň Sing for Democracy („Zpívejte pro demokracii“), aby poukázal na porušování lidských práv ve své zemi. Pomohl tak tomu, aby se svět dozvěděl o perzekucích nezávislých novinářů či politických oponentů, násilném vystěhovávání lidí z jejich domů, falšování voleb či politických vězňích.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/29181/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/29152/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/29024/>



(EN) <http://humanrightshouse.org/Articles/20330.html>

(CZ) <http://www.clovekvtisni.cz/cs/clanky/v-azerbajdzanu-zadrzeli-drzitele-ceny-homo-homini?src=112>

(CZ) <http://www.clovekvtisni.cz/cs/lidska-prava/info/cena-homo-homini>

### **Kapely na Trutnově podpořily politické vězně**



Plastic People of the Universe.  
Zdroj: Wikimedia Commons

Skupiny MIG 21, Už jsme doma a legenda československého undergroundu Plastic People of the Universe, vystupující na Trutnov Open Air festivalu, se přidaly k výzvě za propuštění politických vězňů Rasula Džafarova a Intigama Alijeva iniciované NESEHNUTÍm. K výzvě se na stánku NESEHNUTÍ mohli připojit svým podpisem i návštěvníci festivalu a několik desítek z nich tak také učinilo. Výzvu však lze podepsat i online.

(CZ) <http://cestainiciativy.cz/dopis/>

(EN) [http://www.clovekvtisni.cz/en/articles/trutnov-festival-bands-are-calling-for-release-of-political-prisoners-](http://www.clovekvtisni.cz/en/articles/trutnov-festival-bands-are-calling-for-release-of-political-prisoners-in-azerbaijan)

[in-azerbaijan](http://www.clovekvtisni.cz/en/articles/trutnov-festival-bands-are-calling-for-release-of-political-prisoners-in-azerbaijan)

### **Seznam ázerbájdžánských politických vězňů**

Pracovní skupina ázerbájdžánských lidskoprávníků vedená Lejlou Junus a Rasulem Džafarovem vypracovala seznam politických vězňů v současném Ázerbájdžánu. Řídila se při tom definicí Parlamentního shromáždění Rady Evropy (PACE), jemuž paradoxně v současné době Ázerbájdžán předsedá. Seznam čítá 98 jmen a Lejla Junus i Rasul Džafarov jsou již několik týdnů mezi nimi.

(EN) <http://www.meydan.tv/en/site/politics/2760/The-list-of-Political-Prisoners-in-Azerbaijan.htm>

(EN) <http://humanrightshouse.org/Articles/20335.html>

### **Na cenu Václava Havla nominován Anar Mammadli**

Předseda ázerbájdžánské neziskové organizace Centre for Election Monitoring and Democracy Training (CEMDT) a politický vězeň Anar Mammadli byl nominován na Cenu Václava Havla za rok 2014. Spolu s ním byla nominována izraelská lidskoprávní organizace Betsalem a katolická organizace pomáhající uprchlíkům na Maltě Jesuit Refugee Service. Kdo nakonec cenu získá bude známo 29. září. S oceněním se pojí také finanční odměna ve výši 79 tisíc dolarů. V loňském roce byl Cenou Václava Havla vyznamenán běloruský lidskoprávní aktivista Ales Bjaljacký.

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-vaclav-havel-rights-prize-finalist-/26551539.html>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/29171/>

### **Bratři Kerimliové vězni svědomí**

Člen ázerbájdžánské strany Musavat Faradž Kerimli a jeho bratr Siradž byli zatčeni a obviněni z údajného obchodu s drogami. Podle mezinárodní organizace Amnesty International (AI) je pravým důvodem jejich zatčení to, že byli hlasitými odpůrci režimu. Spravovali například oblíbenou protirežimně naladěnou facebookovou stránku. Amnesty International oba bratry považuje za vězně svědomí a vyzvala k jejich okamžitému propuštění. Faradž i Siradž jsou podle informací, které AI má, ve vězení mučeni a je jim vyhrožováno zabitím jejich rodičů.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/29083/>



### **Výhrůžky LGBT organizaci**

Ázerbájdžánská LGBT organizace Nefes se stala terčem útoku hackerů, kteří umístili na její webové stránky černou džihádistickou vlajku a vzkaz: „V Ázerbájdžánu není pro vás místo, všechny vás zabijeme!“ Nefes se stal terčem podobných útoků již v minulosti; letos v lednu například kdosi umístil na

internet fotografie a telefonní čísla členů této organizace.

(EN) <http://sosogay.co.uk/2014/azerbaijan-human-rights-group-told-will-kill/>

### **Islámský stát vyhrožuje přenést válku na Kavkaz**

Bojovníci Islámského státu, islamistické teroristické organizace, působící na území Sýrie a Iráku, vyhrožují přenesením bojů na území Čečenska a Kavkazu jako celku. Na videu natočeném pravděpodobně v syrské Rakce a zveřejněném televizí Al-Arabia s ruskými titulky to prohlašuje neidentifikovaný ozbrojenec.

(RU) [http://kavpolit.com/articles/islamskoe\\_gosudarstvo\\_kavkaz-9067/](http://kavpolit.com/articles/islamskoe_gosudarstvo_kavkaz-9067/)

(RU) <http://ria.ru/world/20140903/1022502872.html#ixzz3CEaD0QM2>

(EN) [http://www.armenianow.com/society/56593/isis\\_syria\\_chechnya\\_edward\\_nalbandyan](http://www.armenianow.com/society/56593/isis_syria_chechnya_edward_nalbandyan)

### **Nachičevanský novinář brutálně zbit**

Novinář z ázerbájdžánského Nachičevanu Ilgar Nasibov byl 21. srpna brutálně napaden neznámými útočníky. Nasibov utrpěl celou řadu zlomenin a ztratil velké množství krve. Ázerbájdžánské úřady krátce po incidentu přišly se svou verzí události, podle které může za Nasibova zranění jeho známý Farid Askerov, se kterým se údajně v opilosti popral. Tuto verzi však Nasibov rezolutně popírá a trvá na to, že útok souvisí s jeho novinářskou prací.

Pozor, drastická fotografie!

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-attack-rights-activist-nasibov/26545123.html>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/29136/>

(EN) <http://www.rferl.org/content/us-condemns-beating-of-azerbaijani-journalist-rights-activist/26553929.html>

(EN) <http://www.meydan.tv/en/site/news/2844/Freedom-House-response-to-the-brutal-attack-against-Ilgar-Nasibov.htm>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/29228/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/29150/>

### **Společné vojenské cvičení Gruzie, Turecka a Ázerbájdžánu**

Výsledkem schůzky ministrů obrany Gruzie, Ázerbájdžánu a Turecka v ázerbájdžánském Nachičevanu v polovině srpna byla mimo jiné i dohoda o společných vojenských cvičeních armád těchto tří zemí. Podobné schůzky by se měly konat pravidelně každých šest měsíců. Cílem cvičení má být ochrana společných strategických zařízení, spojených zejména s těžbou a přepravou ropy a zemního plynu.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/29095/>

**K odběru měsíčního zpravodajství z jižního Kavkazu se můžete snadno přihlásit na <http://www.cestainiciativy.cz>**

**Líbí se vám zpravodajství? [Pomozte nám pokračovat v jeho vydávání!](#)**

NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ – NESEHNUTÍ  
tř. Kpt. Jaroše 18, 602 00 Brno, tel.: 543 245 342, e-mail: [brno@nesehnuti.cz](mailto:brno@nesehnuti.cz)

<http://www.nesehnuti.cz>

Na vzniku tohoto přehledu zpráv se podíleli:  
Štěpán Lohr, Martin Hyt'ha, Kateřina Špácová, Milan Štefanec

**Poznámky:**

Názvy některých měst i území na jižním Kavkaze se staly součástí politických bojů, které navazují na přímé vojenské konflikty mezi různými nepřátelými zeměmi. Proto se můžete ve zpravodajství v ruském i anglickém jazyce setkat s názvy jako Sukhumi/Sukhum, Stepanakert/Khankendi [1], Tskhinvali/Tskhinval, South Ossetia/Tskhinvali Region apod. V tomto zpravodaji se snažíme používat pro pojmenování hlavních měst neuznaných či částečně uznaných území jazykovou podobu, která byla konzultována s Ústavem pro jazyk český Akademie věd České republiky (pokud taková podoba existuje).

Pro bezprostřední vzhled a ilustraci některých názorových postojů politického života na jižním Kavkaze občas uvádíme i odkazy na zdroje, které vyjadřují stanovisko pouze jedné ze zainteresovaných stran či na zdroje, které v žádném případě nelze označit za nezájaté. V žádném případě to neznamená, že se redakce tohoto zpravodaje ztotožňuje se všemi názory či východisky médií, jejichž odkazy uvádíme.

[1] Ázerbájdžán v roce 1991 přejmenoval město na Chankendi a používá pouze tento název, Arménie a arménské obyvatelstvo, které nyní město ovládá, používají název Stěpanakert vzniklý v dobách Sovětského svazu v roce 1923.

**TRANSITION**

Projekt byl podpořen z prostředků Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci Programu transformační spolupráce ČR.